

Miten autat lasta puhumaan sujuvammin?

Keskity siihen, mitä lapsi sanoo, älä siihen miten hän asian sanoo. Keskeyttäminen tuntuu lapsesta pahalta. Älä puhu hänen puolestaan, vaan anna hänen sanoa asiansa loppuun asti. Älä korjaa lapsen puhetta.

Pysy itse rauhallisena. Katso lasta silmiin, jos hänelle tulee vaikea änkytystilanne.

Puhu lapselle rauhallisesti ja kiireettömästi. Pidä pieni tauko, ennen kuin vastaat lapselle. Näin vähennät kiireen tuntua. Puhu lapselle selkein yksinkertaisin lausein. Kysy yhtä asiaa kerrallaan.

Tee puhetilanteista rauhallisia. Sulje ylimääräiset melunlähteet, kuten televisio ja radio. Kun lapsen puhe on sujuvampaa, anna lapselle tilaisuus puhua paljon.

Kun lapsi änkyttää enemmän, loruilte ja laula hänen kanssaan. Älä silloin kysy häneltä paljon.

Kohtele änkyttävää lasta niin kuin muitakin lapsia. Älä anna änkyttävän lapsen tehdä sellaisia asioita, mitä et anna muidenkaan tehdä. Opetä myös änkyttävä lapsi kuuntelemaan keskeyttämättä, kun muut puhuvat.

Lisätietoa

Lisätietoa änkytyksestä, puheterapiasta ja kursseista saat neuvolasta, kotipaikkakuntasi puheterapeutilta, Suomen änkyttäjien yhdistyksestä ja Suomen puheterapeuttiliitosta.

www.ankytys.fi
info@ankytys.fi

Print Mill Oy, 2010 - SUOMI

ÄNKYTYS

Tietoa pienen lapsen änkytyksestä

*Tämä esite on selkokielenä.
Se on tarkoitettu änkyttävien lasten vanhemmille, hoitajille ja muille läheisille.*

Sanojen toistaminen ei aina ole änkytystä. Pieni lapsi voi joskus sanoa saman sanan tai sanan alun vahingossa monta kertaa. Se on melko yleistä ja normaalia.

Kysymys on änkytyksestä, jos lapsi toistaa sanoja tai sanan osia usein ja pitkän aikaa. Lapsi voi toistaa jotain sanan osaa myös sanan keskeltä. Jos lapsi änkyttää, hän saattaa venyttää joitain äänteitä puheessaan. Puhuminen voi katketa kokonaan hetkeksi.

Tietoa änkytyksestä

- Änkytys johtuu monesta eri syystä. Nykyään uskotaan, että lapsessa itsessään on alunperin alttius änkytykseen. Myös lapsen ympäristö vaikuttaa siihen, alkaako lapsi änkyttää. Alttius änkytykseen kulkee usein suvussa.
- Änkytys on tahatonta. Kun lapsi änkyttää, hän ei tee sitä tahallaan.
- Änkytys voi alkaa monen ikäisenä. Usein änkytys alkaa silloin, kun lapsi oppii puhumaan kaksi sanaa peräkkäin. Lapsen änkytys voi alkaa myös myöhemmin, vasta kouluiässä.
- Änkytykseen voi saada kuntoutusta. Suurin osa änkyttäjistä oppii puhumaan sujuvasti ennen aikuisikää kuntoutuksen avulla.
- Pojilla änkytys on yleisempää kuin tytöillä.
- Änkytykseen voi liittyä myös ylimääräisiä liikkeitä, esimerkiksi silmien räpyttelyä tai pään nykäyksiä. Äänen korkeus voi nousta.
- Pienen lapsen änkytys voi vaihdella määrältään ja laadultaan. Hän voi änkyttää joissain tietyissä tilanteissa. Änkytys voi myös kestää pidemmän ajan, se voi loppua välillä ja alkaa taas uudelleen.
- Kaikki lapset eivät aina huomaa omaa änkytystään. Osa lapsista taas saattaa harmistua ja ahdistua siitä, kun puhe ei suju.

Änkytyksen hoito

Suurin osa änkyttävän lapsen puheesta on sujuvaa. Paras tapa auttaa lasta on kannustaa ja tukea häntä sellaisina hetkinä, kun hän puhuu sujuvasti.

On hyvä miettiä, missä tilanteissa lapsi on erityisen sujuva. Auttavatko lasta kiireettömät tilanteet, joissa aikuisella on aikaa kuunnella häntä? Onko lapsi sujuvampi silloin, kun hän saa puhua ilman taustamelua? Sujuuko lapsen puhe paremmin, kun aikuinen puhuu hitaasti? Helpottaako lasta, jos aikuinen puhuu helpoin lausein?

Jos änkytys on jatkunut yli puoli vuotta, kannattaa hakea apua puheterapeutilta. Jos änkytysoireet ovat kovin voimakkaita, apua kannattaa hakea jo aikaisemmin.

Änkytysterapiassa puheen sujuvuutta vahvistetaan leikin avulla harjoitellen. Pienten lasten vanhemmat ovat mukana puheterapiassa. He oppivat puheterapiassa keinoja, joita voi käyttää tavallisessa arkielämässä. Myös muiden lasta hoitavien aikuisten on tärkeää tietää, miten he voivat auttaa lasta puhumaan sujuvammin.

Lapsen kanssa kannattaa jutella änkytyksestä. Jos lapsi itse harmistuu änkytyksestään, on erittäin tärkeää puhua siitä hänen kanssaan. Lapselle puhutaan änkytyksestä rauhoittavaan sävyyn. Änkytystä voi kuvailla sanoilla, jotka lapsi ymmärtää. Hänelle voi sanoa esimerkiksi, että "sanat pomppivat". Myös muiden läheisten ihmisten kanssa kannattaa jutella avoimesti lapsen änkytyksestä.

Änkyttävien lasten perheille järjestetään sopeutumisvalmennuskursseja. Kurssilla vanhemmat ja lapset voivat tavata muita perheitä, joissa on änkyttävä lapsi. Kurssilla voi myös keskustella asiantuntijoiden kanssa. Myös puheharjoitukset kuuluvat kurssien ohjelmaan.